

به بۆنه‌ی روژی ژنانی جیهاتییه‌وه، نهم بابته پیشکەش ده‌کەم به هه‌موو ژنان و هه‌موو نه‌و مرۆفانه‌ی که یه‌کسانخوازانه نهم روژه‌یان به‌لاوه گرنگه و به هه‌ندی وهرده‌گرن. (وهرنگیر).

ناسۆی ژنان و بزوتنه‌وه‌ی ژنان له دوا‌ی شۆرش‌ی عه‌ره‌بی

دیمانه‌یه‌ک له‌گه‌ڵ (عبلة محمود أبو علبه) رازگری یه‌که‌می حیزبی گه‌لی دیموکراتی نهرده‌نی.
له عه‌ره‌بییه‌وه: جیهاد موحه‌مه‌د

الحوار المتمدن - العدد: 3650 - 26 / 2 / 2012 - 19:15

پرسیاری یه‌که‌م/ نایا ژنان له ده‌وله‌تانی عه‌ره‌بییدا به‌شیکیان به‌رده‌که‌ویت له‌و گۆرانه سنورداره‌ی که له نیستادا دیته ناراه له‌و کۆمه‌لگایانه‌دا وه‌ک یه‌کێک له نه‌نجامه‌کانی به‌هاری عه‌ره‌بی؟

وه‌لام/ نه‌وه‌ی تیبینی ده‌کریت پێگه‌ی ژنانی عه‌ره‌بی له ده‌ستگا یاساییه هه‌لبێژێردراوه‌کاندا له تونس، میسر و کویت دا له پاشه‌کشه‌دایه، له‌و گۆرانه به‌ریلاوانه‌دا له قوناغێکی سیاسییه‌وه بۆ قوناغێکی تر، هاوبه‌شیکردنی ژنان له لیژنه نیشتمانییه‌کاندا که پیکه‌یناراوه بۆ دووباره دارشته‌وه‌ی ده‌ستور له هه‌ریه‌ک له میسر و نهرده‌ندا ژنان په‌راویزخراوه، نه‌مه له کاتێکدا که ژناتیکی خاوه‌ن توانایه‌کی به‌رز بوونی هه‌یه. جیاوازییه‌کی فراوان و گه‌وره هه‌یه له نیوان هاوبه‌شیکردنی فراوانی ژنان له گۆره‌پاته‌کانی شۆرش و راپه‌ڕیندا بۆ داواکردنی گۆران و ریفۆرم، وه توانای ژنان که ببوون به به‌شیک له سه‌رکرده‌کانی گۆره‌پاته‌کان وه له نیوان هه‌لبێژاردنیاندا بۆ نه‌و ده‌ستگا هه‌لبێژێردراوانه‌ی که کاروباری ولات ده‌بات به‌ریوه له قوناغی چاکسازی و دیموکراتییدا.

ژنان له دوو مه‌سه‌له‌ی یه‌کجار گرنگدا پشتگوێخراون.

یه‌که‌میان: نه‌وه ده‌ستکه‌وتانه‌ی که به‌ده‌ستیانه‌یناوه به تیکۆشانیان له دامه‌زراوه نوینه‌رایه‌تییه جیاوازه‌کانیاندا. دووه‌م/ ده‌وری ژنان له گۆره‌پاته‌کانی شۆرشدا، که ریزه‌کانی جه‌ماوه‌ری داخوازی‌کاری بۆ گۆران و دیموکراتییه‌ت پێشخستبوو.. که توشی زۆر نازاری راسته‌وخۆ بوون، وه چه‌ندین ژنی گه‌نجیان لێ شه‌هیدکرا، زه‌حمه‌ته شه‌هیدکردنی نه‌و گه‌نجانه‌مان بیر بچیته‌وه که له سه‌ره‌تای ته‌مه‌نیاندا بوون. به‌لام مه‌سه‌له‌یه‌کی تر که من ده‌مه‌ویت له‌م سیاقه‌دا ناماژیه پێده‌م، تیبینییه‌کی ره‌خنه‌گرانه‌یه له‌سه‌ر سروشتی نه‌و پرسیاره‌ی که کردوتانه له‌سه‌ر پشک به‌رکه‌وتن له نیوان به‌شه‌کانی کۆمه‌لگادا، له جیاتی نه‌وه‌ی جه‌ختبکه‌ینه‌وه له‌سه‌ر سروشتی مافی ژنان له قوناغی گۆراندا، که مافی خۆیه‌تی توانا و وزه‌ی خۆی به‌رجه‌سته‌بکات له دروستکردنه‌وه‌ی نه‌وه‌ی که سیسته‌مه‌ سه‌مه‌کاره‌کان ویرانیان کردوه، هه‌روه‌ها مافی گه‌رانه‌وه‌ی نه‌و مافه‌ مرۆبیانه‌ی که پێشیلکراوه له لایه‌ن سیسته‌مه‌ سه‌مه‌کاره‌کانه‌وه. دواتر داننان به توانایاندا بۆ هاوبه‌شیکردنیان و فه‌راهه‌مکردنی یه‌کسانیه‌کی کرده‌ییانه‌.

پرسیاری دوه‌م/ پرسیار له‌سه‌ر سیسته‌می به‌ها و روشنبیری باوه‌ که‌یه، که سه‌د سه‌له‌ که‌له‌که بووه و له‌سه‌ر جیاکاری راگیراوه دژی ژنان و شکۆی پیاوان. نایا سروشتی دیموکراتی بزاوته میلییه‌که رزگاریه‌ک داده‌مه‌زینیت له‌م ده‌سه‌لاته فکریه‌هه‌سته‌وه به‌ داواکردنی دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی و یه‌کسانی و دیموکراتی سیاسی؟.

وه‌لام/ نه‌و سیسته‌مه‌ مافی‌ه‌روه‌رییه‌ی که داواده‌کریت، یان شۆرش‌گیران داوایده‌که‌ن گومانی تیا نییه که له به‌رژه‌وه‌ندی ژنانه، له به‌رژه‌وه‌ندی بیری لا‌بردنی هه‌موو نه‌و نه‌گونجان و نا ته‌باییه‌یه که له‌سه‌ر کۆله‌که‌ی جیاکاری راگیراوه. به‌لام نه‌وه هه‌له‌یه‌ وایه‌بیکه‌ینه‌وه که گۆران له فکر و روشنبیرییه‌که‌دا به خیرایی دیت و خۆکرد و هاوتایه له‌گه‌ڵ بزاوته میلییه‌ دیموکراتیه‌که‌دا. بۆ نه‌وه‌ی توشی ره‌شبینی نه‌بین ده‌بیت بیرمان بێت و نه‌وه بزانی که له‌مه‌و پێش چه‌ندین شۆرش‌ی رزگاری خوازی نیشتمانی به‌رپا بووه و داواکراوه و پێداگیراوه له‌سه‌ر گۆرانی دیموکراتی...، بێگومان نهم شۆرشانه هاوبه‌شیکردنه‌وه له پێشکه‌وتنی ره‌وشی ژناندا، به‌لام هه‌موو جارێکیش پێچه‌وانه‌یه‌کی سیاسیانه رویداوه که مه‌سه‌له‌ سیاسییه‌کانی بردۆته‌وه دواوه و پاشه‌کشه‌ی پێکردون و توشی قه‌یرانی نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانی هاتوین، به‌مه‌ش پرس‌ی ژنان ده‌یان جار زیاتر پاشه‌کشه‌ی کردوه و گه‌راوته‌وه بۆ دواوه. نه‌مه‌ش ناماژیه بۆ نه‌وه‌ی که مه‌سه‌له‌ی یه‌کسانی چه‌ندین قوناغی تیکۆشانی ده‌ویت تا دیموکراتی کۆمه‌لایه‌تی به‌ده‌سته‌ده‌هێنریت، سیسته‌می‌کی کامل و تژی له دیموکراتی سیاسی و یه‌کسانی و دادپه‌روه‌ی کۆمه‌لایه‌تی پێویستی به‌ بریارگه‌لیکی سیاسی و ده‌ره‌ینانی یاساگه‌لیک و سیسته‌می‌ک هه‌یه، وه پێویستی به‌ کاری به‌رده‌وام هه‌یه له‌سه‌ر هه‌ردوو ناستی فه‌رمی و میلی، پێویسته‌ په‌له‌ نه‌که‌ین له گۆرانێکی گشتگیر که تازه له سه‌ره‌تای کاروانه‌که‌داین و له سالی دوه‌مه‌ی

بزواته میلییه دیموکراتییه که داین که له ماوهی سهردهمی نویدا وینهی نهم داواکارییه رادیکال و شورشگرییه نهبووه، نهو جهنگه دیموکراتییهی که گهلی عهرهبی بهریای کردوه پیوستی به هاوسهنگی هیزی ناوچهیی نوئ ههیه تا سهرکهوتی نوئ بهدهستهییت، مهسهلهی فکری دوگما و فکری داواکو تو مهسهلهیهک نییه که تنیا به خواست و داواکردن بسریتهوه، بهلکو دهیت بق سرنهوهیی بزواته رزگارخوارییه که له داواکاره بق گوهران و بهدهیتهانی یهکسانی و دادپهروهری بهردهوامییت و نهوستییت و ههمیشه له سهرین بییت بق ململانی لهگهل نهو هیزانهی که دهیانهویت رایوهستیین و پاشهکشه به بزواته رزگارخوارییه که بکن.

پرسیاری سنییه/ نهو میتوده نمونهییه کامهیه که ژنان بیگرنه بهر له خهباتیاندای بق سهپاندنی بوونیان و پیشاندانی دهوریان و هاویهشیکردن و چالاکیان له ژنایی سیاسی و کۆمه‌لایهتی و روشبیری له دهولتهاتای که حیزبه نیسلامییه سیاسییهکان تیاییدا گهیشونهته هوکمرانی و دهسه‌لاتیان گرتوته دست؟

وه‌لام/ نهو دهولتهاتای تونس و میسره به شیوهیهکی سهرهکی. له دوو دهولتهاتای میژوویهکی دریز ههیه له ژنایی شارستانی دامه‌زراوهیی و دهستکهوتگه‌لنیک له مافی ژنان به دریزی چنن دهیه. ههموومان ده‌زانین که میسر: میسری هدی شعراوی و قاسم نهمین و بزوتنهوه ژنانه پیشکهوتوخوازه‌کان و لانکه‌ی بزواتی ژنایی عهرهیی، شایسته‌ی نهوهیه که ژنان پاریزیگریی بکن له دهستکهوته‌کانیان که بهشیکه له دهستکهوته‌کانی دهولتهی شارستانی خوازاو.

ههره‌ها تونس: نهو ولاته عهره‌بیهیه که له سهردهمی سهره‌خویی شهسته‌کانهوه له روی کۆمه‌لایهتی و یاسای کۆمه‌لایهتییهوه زور گه‌شه‌ی کردوه، پاراستی نهم دهستکهوتانه پیوستییهکی له راده‌ده‌دهره، نهو گه‌شه‌ی یاساییه کۆمه‌لایهتییه توند گریدراوی پاراستی که‌ش و کولتوری دیموکراتیه بق سیسته‌می سیاسی نوئ دور له نایدولفزییهت و به‌کاره‌نیانی دین بق به‌دهسته‌نیانی دهسته‌یهکی سیاسی به‌ته‌سک و به‌چاوتنه‌گه‌بهر. په‌یوه‌ستبوون به شوناسی شارستانی دهولته‌تییهوه، وه به‌جه‌سته‌کردنی نهم ناراستیه له دهستور و یاساکان و دهسه‌لاتی ته‌شریعه‌دا له پیناوی زیادکردنی ژینگه‌یهکی باش بق ریکخستی په‌یوه‌ندییه کۆمه‌لایهتییه‌کان یان سیاسییه‌کان له نیوان حوکم و گهلدا مهسهله‌یهکی به‌چار گرنه‌گه، به‌لکو په‌کلاکه‌روهیه له ویناکردنی روخساری قوناعی ناینده‌ات. په‌یوه‌ندی نیوان مافه‌کانی ژنان له سهر ههموو ناسته‌کانی کۆمه‌لایهتی و سیاسی و روشنبیری له‌گهل قوناعی دیموکراتییه‌دا، پیوسته دهسته‌بیزی سیاسی پیشکهوتوخوای دامه‌زراوه‌کانی ژنان بیپاریزن به بی نهوه‌ی له راسته‌ی لایه‌ده‌ن به‌روه‌ چواشه‌کاری، ده‌بییت جه‌ختکه‌نهوه له‌سهر مافی یه‌کسانی ژنان له کار و کریدا، وه له ژنایی گشتییه‌دا، وه چه‌مکی یه‌کسانی و دادپه‌روهری له مه‌نه‌ه‌جی خویندندا و نامرازه‌کانی راگه‌یاندن و ناوه‌نده مه‌عریفی و روشنبیرییه‌کاندا به‌جه‌سته‌بکریت. نا عه‌قلاییه قبولکردنی قسه‌ی سهرۆکی نه‌نجومه‌نی دامه‌زراوه‌یی له‌سهر چوار ژنه له قوناعی گواسته‌نهوه میژووییه‌دا، پیشینه و یه‌که‌می بق بونیاندانه، بونیاندانیکی باش له سهر بنه‌مای سیاسی و کۆمه‌لایهتی.

پرسیاری چواره‌هم/ حیزبه نیسلامییه سیاسییه‌کان بانگه‌یشتده‌کن که نیسلامیکی لیبرالی نوئ ده‌هیننه‌راوه و قسه‌گه‌لنیک ده‌کن که گونجاییت له‌گهل بیری دهولته‌ی شارستانییه‌دا. هیچ شیمانه‌یهک لای تو ههیه که نهم تیز و بانگه‌یشته راستییت و گه‌شبین بییت به‌وه‌ی مافه‌کان و نازادییه‌کانی ژنان له نیو به‌نامه‌ی سیاسی و چاکسازی هیزی نیسلامی سیاسییدا مسوگه‌رده‌کریت، له کاتیکدا که نه‌وان دروشمی "نیسلام ته‌نیا چاره‌سهره" یان هه‌نگرتوه.

وه‌لام/ نهوه ده‌که‌ویته سهر نهوه‌ی که نیسلامی سیاسی ده‌باره‌ی مافی ژنان و نازادییه‌کانی ژنان له به‌نامه‌ی چاکسازیاندای پیشکه‌شی ده‌کن... له‌م به‌ریه‌وه ده‌مه‌ویت نهوه بنیم، گهلانی نهم ولاتانه شورشیکی دیموکراتی روخسار ناشکراییان به‌ریاکردوه و داواکارییه‌کانیان دیار و روونه، هیچ نایدولفزییهک و هیزیکی سیاسی زوردار نه‌وه‌ستاه‌ته‌وه به‌رامبه‌ری. له‌بهر نهوه به‌ته‌واوتی دورره که نهم گهلانه قبولی گورینی سته‌مکارییه‌کی روخواو بکن به سته‌مکارییه‌کی نوئ له ژیر ههرچ ناویکدا بییت... نهم گهلانه پیوستییان به فره‌ی مهرجه‌لنیک ههیه بق به‌ریاکردنی قوناعی دووه له رزگاری و نازادی، قوناعی یه‌که‌م به‌ریاکردنی شورش بوو دژی کۆلونیالیزه‌ داگیرکه‌ره‌کان له سهرتای سه‌ده‌ی بیستدا، داپرانیکی میژوویی دروستبوو به هۆکاری سیه‌مه‌گه‌لنیک سته‌مکاری حوکمران، نهو گه‌له شورشگریانه نه‌یاتیوانی له کاتی خویدا هه‌ستن به به‌ریاکردنی شورش بق رزگاری یه‌کجاری و فه‌راه‌مه‌کردنی دیموکراتی و هاویه‌شیکردنی گهل له حوکمرانییه‌دا. نیستا نهوه گهلانه ده‌یانه‌ویت کیشه‌ی هه‌ژاری چاره‌سهر بکن، بیکاری نه‌هیلن، مشه‌خوری له نابوری و ته‌نمه‌دا وه‌لاینین، دژی جیاکاری دینی و که‌مایه‌تی بوه‌سته‌وه. ده‌یانه‌ویت کیشه‌ی نیشه‌جینی داگیرکه‌ران بوه‌ستیین له فه‌له‌ستییدا، هه‌ژمونی سیاسی و سه‌ربازی به‌سهر سامان و بریاره سیاسییه‌کانیانه‌وه بسرنه‌وه. بق به‌دهسته‌نیانی نهوه داواکارییه‌ش بیگومان ده‌بییت دهولته‌تیکی شارستانی هه‌بییت که ههموو توژ و چینیکی گهل هاویه‌شیکیات له بریاره‌کانیدا به شیوازیکی دیموکراتیانه و نوینه‌رایه‌تییه‌کی جدیانه. دهولته‌ی مه‌ده‌نی به یه‌کسانی ته‌ماشای هاوولاتییان ده‌کات له نیوان پیاو و ژندا، هیچ ده‌رفه‌تیک نامییت بق داپلۆسین و دلره‌قی و چه‌وساندنه‌یه‌ک... دهولته‌تیک که ریز له رای جیاواز بگریت، وه ریز له دین و کولتوره جیاوازه‌کان بگریت و هه‌ول و کۆشش و دا‌هینان نازاد ده‌کات. مهسه‌له‌کان ههموویان له ژیر تاقیکردنه‌وه و نه‌زموندان، گهلانی نیستای نهم ولاتانه وه‌ک جارن نیین، ناگیی و هوشیارییان پیگه‌ییوه و گه‌شه‌ی کردوه، نهوه دورره که بروا به دروشمگه‌لنیک دادپه‌روه‌رانه بکن به بی نهوه‌ی

جیبه‌جیب‌گریت. نهم گه‌لاته یه‌کسانی و دده‌په‌روه‌یی و اقیعانه‌یان ده‌ویت، الله تمنیایه له توانا و بریاره‌کانیدا له‌سه‌ر چاره‌نوسی پروا‌پنکه‌رانی له ناسماندا.

پرسیاری پینج/ ژنان خویان به‌پرسن له‌م ده‌ولته‌تانه‌دا له پاشکویان و هه‌روه‌ها له لاوازیان؟ نهم به‌پرسیاری‌تییه له لای کئییه و له چیدا‌یه و چۆن ده‌توانریت نهم حالته‌ه بگۆردریت؟

وه‌لام/ هه‌ز ده‌که‌م پرسیاره‌که رساتیکه‌مه‌وه نه‌گه‌ر ریگه‌م پیدهن، چوونکه ژنان به‌پرسیاری‌تی پاشکویی و لاوازیان هه‌لناگرن، له کاتیکدا که به‌شیکن له سیسته‌مه گشتییه جیاوازییه‌که. به‌لام دامه‌زروه نوینه‌راییه‌تییه‌کانی ژنان به‌پرسیاری‌تی ده‌که‌ویتیه سه‌ریان له رودانی گواسته‌وه‌یه‌کی دیار و بابته‌تانه له به‌نامه‌ی کار و گوتار و نامرازه‌کانی کارکردنیان، به‌چۆریک که گونجاویت له‌گه‌ل داواکارییه چاکسازییه دیموکراتییه‌کانیدا. ماوه‌یه‌کی دریز تیده‌په‌ریت. به‌دیاریکراوی له سه‌ره‌تای نه‌وه‌ته‌کانه‌وه. له‌وکاته‌ی که رودا‌گه‌لێکی روخسار نه‌رینی رویدا له ژماره‌یه‌کی فراوان له ریکخراوه ژنانه‌کان و که‌وتنه ژیر هه‌ژمونی ده‌ره‌کییه‌وه: نه‌ویش به‌پیدانی پاره‌ی پول و به‌نامه‌ی کار. دیارده‌ی سه‌یروسه‌مه‌ره‌ی زۆرمان بینی که ده‌رکه‌وتن له رۆح و که‌سایه‌تی دامه‌زروه ژنانه‌ ناسراو و میژوویییه‌کاندا و هک جیاکردنه‌وه‌ی پرس‌ی ژنان له پرسه‌ نیشتمانییه‌کان، وه دابه‌شکردن و په‌رتکردنی پرس‌ی ژنان له نیوان توندوتیژی و هاوبه‌شیکردنی سیاسه‌تدا... هتد. وه‌که نه‌وه‌ی هیچ گریدانیک نه‌بیت له نیوان نهم پرسانه‌دا... قسه‌کردن زۆره له‌سه‌ر نهم بابته‌ه، به‌لام داخ نه‌وه‌یه که نهم ریکخراوانه‌ی که نامازهمان پیدایا، کات و تیکۆشانی خویان له ده‌ستدا، که نه‌گه‌ر به‌ریگه‌یه‌کی تر به‌رجه‌سته‌یان بگردایه ده‌گه‌یشته‌ نه‌جام‌گه‌لێکی ته‌واو جیاوازتر. نه‌وه‌ نه‌جامه‌ زۆر به‌هیزه زیانداره‌ گه‌وره‌یه، نه‌وه‌ زیانته‌ بوو که که‌وت له یه‌کیتی جه‌ما‌وه‌ری یه‌کیتییه نیشتمانییه ژنانه‌کان، وه نه‌توانینی له چه‌سپاندنی فره‌یی و ریزلینگرتن له ناوخوی خویان... که ده‌بوو هۆکاری پارچه‌ پارچه‌کردنی نهم هیزگه‌له و کادره‌کانی ژنان، وه گریدانی هه‌ر یه‌کیان به‌ رایه‌له‌یه‌که له‌گه‌ل ریکخراوه ده‌ولته‌تییه‌کاندا له‌سه‌ر حسابی پینگه و بنکه‌ی ژنان له ناو نیشتمانا. چه‌ند زیانمانلیکه‌وت له نه‌جامی نه‌مه‌دا... وه چه‌ند به‌پرسیاری‌تی ده‌که‌ویتیه سه‌رمان بو‌ گه‌رانه‌وه‌ی رابوردو نا، به‌لکو له پیناوی بونیادنان له‌سه‌ر بناغه‌ی ده‌ستکه‌وته میژوویییه‌کان، دواتر گه‌شه‌پیدانی فکرمان و روشنبیریمان و به‌نامه‌ی کارمان و نامرازه‌کانی که هاواناهه‌نگیت له‌گه‌ل قوناعی شورش و نه‌رینییه‌کانی و گرنگترینان ریز له فره‌یی و رای به‌رامبه‌ر له چوارچیوه‌ی ناوخویی نیشتمانییدا، وه کرانه‌وه له هه‌ماتکاتدا به‌رامبه‌ر به‌وه‌ی تر، له‌گه‌ل تیبینی پاراستنی شوناسنی نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌پیدا.

پرسیاری شه‌شم/ نه‌وه‌ ده‌وره کامه‌یه که ده‌بیت پیاوان پراکتیزه‌ی بکه‌ن بو‌ رزگارکردنی خویان و کۆمه‌لگا پیاوسالارییه‌کیان له عه‌قلیه‌تی ده‌سه‌لاتگه‌ریتی به‌سه‌ر ژناندا و داگیرکردنی مافه‌کانیان و نازادییه‌کانیان؟

وه‌لام/ کاتیک پرسیاره‌که‌م خۆینده‌وه پیکه‌نیمهات... به‌گه‌لته‌جارییه‌وه نا، به‌لکو له‌وه‌وه که نایا هیچ کات گۆتیا نایوه که که‌س واز له ده‌ستکه‌وته جیاوازه‌کانی خوی به‌نیت؟ پیاوان سه‌دان سه‌له سالاری‌تی خویان پیدایه ده‌که‌ن و ده‌ولته‌ه ناوه‌ندییه‌کانیش نهم پیاوسالاری‌تییه به‌رجه‌سته‌ده‌که‌ن له نیو کار و مال و کۆمه‌لگادا. ته‌نانه‌ت نه‌وه روشنبیره پیشکه‌وتوخوازانه‌ی که دانه‌نین به‌ مافی ژناندا و بریاری له‌سه‌ر ده‌دن، که‌میکان نه‌وه فکره‌ راست و دروسته به‌سه‌ر خۆیدا جیبه‌جیبه‌کات و پیدایه‌ ده‌کات. بروام وایه که نه‌وه ته‌نگه‌ژیه نه‌ به‌ توندوتیژی چاره‌سه‌ر ده‌کریت نه‌ به‌ دنه‌دانی مملانی له نیوان پیاوان و ژناندا!!!

— به‌لکو ده‌بیت نهم چاره‌سه‌رییه له نیو منه‌ه‌جی خۆیندندا بکریت که یه‌که‌م بو‌ار و که‌ناله بو‌ چاندنی یه‌که‌م پیت و یه‌که‌م به‌ها له سه‌ره‌تای مندالییه‌وه، که عه‌قلی یه‌کسانی و ماف و دادپه‌روه‌ی بکریت به‌ به‌نامه و له عه‌قلیندا چه‌سپنریت.

— راگه‌یاندن: به‌ هه‌موو به‌شه‌کانی راگه‌یاندن و بواری روشنبیرییه‌وه ناراسته‌بکریت به‌ هه‌موو نامرازه‌کانی راگه‌یاندنی نوسن و بیستن و بینن، شانۆگه‌ری، رۆژنامه و گۆفاره‌کان، زنجیره‌ دراماییه‌کان.

— یاسا: ده‌کردنی یاساگه‌لیک و سیسته‌میک که چه‌خت له یه‌کسانی بکاته‌وه، وه هه‌موو جیاکراییه‌که له مه‌یدانی کاردا به‌سپنریته‌وه، وه هه‌موو مافه‌کان مسۆگه‌ر بکریت به‌ مافی هاوبه‌شی سیاسییه‌وه له ژبانی گشتیدا. پیاوان سه‌دان سه‌له پینگه‌یه‌کی گه‌وره‌یان له پیاوسالاری و ده‌سه‌لاتداری به‌سه‌ر ژناندا بو‌ هینراوته‌دی به‌ هۆی ده‌ولته‌تانی ناوه‌ندی و سیسته‌می سه‌مه‌کارییه‌وه، که خویان هیچ گوناحیکان تیا نییه، به‌لام پیویسته له‌سه‌ر سیسته‌می نه‌له‌رناتیف له قوناعی گواسته‌وه و گۆراندایا به‌ ناراسته‌ی دادپه‌روه‌ری و یه‌کسانی و نازادی گشتی و شکۆمه‌ندی مروی کار بکات.